

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 894. A quibus & quibus de causis fieri possit vatorum commutatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

dīcta, aut etiam in aliud reservatum, saltem sine auctoritate pontificis. V. g. votum peregrinationis Romanae in votum castitatis; cum eo ipso, quod reservata sint arbitrio superioris, non sint relicta arbitrio voventis. Pirh. *h. t. n. 26.* cum Tamb. *l. 3. in decreto 9. c. 16. §. 5. n. 14.* Item excipiuntur vota realia emissa in favorem seu commodum Ecclesiae vel alterius communitatis, aut etiam hominis privati, acceptata ab iis; quia haec nequidem commutari possunt seu extingui per professionem religiosam; cum per illa acceptata jam jus quasitum sit tertio, cui non semper gratius, quod melius est, neque DEO gratum obsequium promissum cum derogatione juris alterius seu injuria erga alterum, secus tamen si votum ab illo tertio non acceptatum. Sanch. *cit. c. 5. num. 43.* Pirh. *n. 26. juncto n. 28.* an verò licitum sit post commutationem voti etiam factam in melius commutare in aequale, dubitatur. Affirmat Dian. *loco mox citando. resol. 8.* apud Barbof. *l. c.* Sic etiam exceptis jam votis, omnia vota commutari possunt in evidentem aequale seu aequè bonum, saltem interveniente auctoritate superioris. Sanch. *l. 4. mor. c. 49. num. 12.* Suar. *l. 4. de voto. c. 19. n. 3.* Dian. *resol. mor. p. 1. tract. miscell. resol. 9.* Barbof. *l. c. n. 3.* Pirh. *num. 25.* quin & in bonum notabiliter minus, non tamen tunc interveniente nuda commutatione, sed etiam dispensatione. Tamb. *l. c. num. 8.* Pirh. *num. 25. in fine.* De cetero in votorum commutatione non esse opus servare unitatem aut similitudinem, sed posse votum reale in personale & personale in reale commutari, tradunt Suar. *de relig. Tom. 2. tr. de voto l. 6. c. 19. num. 16.* Sanch. *in decal. Tom. 1. l. 4. c. 56. num. 14.* quos sequitur Barbof. *in c. 2. h. t. n. 5.* quamvis idem in *c. 7. h. t. n. 13.* Consilii esse dicat, ut personale in personale, reale in reale commutetur, & ita tenent Suar. & Sanch. *loco mox citand. eo quod vel sic magis accedatur materiae prioris voti: quin & votum perpetuum in temporale, cum temporali obsequio nobiliori obsequium perpetuum compensari possit, ut cum Suar. & Sanch. Castrop. l. c. p. 15. n. 4.* In commutando tamen voto peregrinationis Jerosolymitanae habendam rationem expensarum faciendarum in eundo, ibi commorando, & redeundo monent Sayr. in *clav. reg. l. 6. cap. 12. n. 10.* Azor. *p. 1. l. 11. c. 18. q. 13.* Suar. *l. c. c. 19. in fine.* Sanch. *l. c. c. 59. à n. 11.* Barbof. *in c. 7. h. t. num. 9.* Quamvis autem hoc votum, maxime si in subsidium terrae sanctae factum, soliti olim fuerint Pontifices commutare in eleemosynam illuc mittendam ob urgentem necessitatem succurrendi illis temporibus expeditioni bellicae; hodie tamen, cum expeditio illa cessaverit, illa commutatio non est necessaria, sed instar aliarum commutatio fieri potest. Suar. *l. c.* Sanch. *l. c. n. 26.* Barbof. *l. c. n. 12.*

Quaest. 894. A quibus & quibus de causis fieri possit votorum commutatio?

1. Resp. Ad primum, primò votum in evidentem melius qui libet auctoritate propria commutare potest, nisi aliqua lege vel praecepto prohibeatur, aut jus quasitum tertio per prius votum sit. Covar. *de pactis p. 1. §. 5. n. 3.* Valent. *2. 2. d. 6. q. 6. p. 7. vers. hac ipsa.* Suar. *l. c. c. 18. à n. 4.* Sanch. *c. c. 49. n. 4.* Laym. *l. c. c. 8. n. 19.* Azor. *p. 1. l. 11. c. 18. q. 1.* Castrop. *tr. 15. d. 2. p. 15. n. 2.* Barbof. *in c. 1. h. t. n. 4.* citatis insuper plurimis aliis, ex ea ratione, quòd, si res in quam transfertur obligatio voti prioris consideratis omnibus sit melior, sit

etiam eo ipso Deo gratior, adeoque commutans rem meliorem abundantius satisfaciat obligationi suae, quod potest absque interveniente auctoritate superioris. Adhuc cum votum impedire nequeat majus, nequeat etiam impedire subrogationem perfectioris materiae, dixi tamen primò: *in evidenter melius:* nam dum incertum seu dubium est, num commutatio fiat in melius, necessaria est auctoritas praelati. Sanch. *l. 4. c. 49. n. 7.* Reginald. in *pr. for. poenitent. c. 18. n. 348.* Barbof. *in c. 1. h. t. in fine.* Nisi lege aliqua prohibeatur, ut contingit in votis reservatis Pontifici, quae issemel facta prohibet alterius arbitrio etiam in melius commutari, excepta professione religiosa. Dixi etiam: *nisi jus quasitum alteri,* dum nimirum in vovendo directè quoque spectatus favor illius, isque eum acceptavit; tunc enim ad commutationem validam requiritur consensus illius Castrop. *cit. p. 15. n. 2.*

2. Resp. Ad primum secundò: commutatio voti in evidentem aequale juxta probabiliorum & communiorum eget auctoritate praelati. Ita ut sine illa facta sit nulla. Suar. *l. c. c. 19. n. 3.* Sanch. *cit. c. 49. n. 12.* Reginald. *l. c. n. 349.* Filliuc. *Tom. 2. tr. 26. c. 10. n. 28.* Castrop. *l. c. p. 17. n. 2.* Barbof. *in c. 4. h. t. n. 3.* citatis aliis. Pirh. *h. t. n. 25.* contra Bonac. *de LL. d. 4. q. 2. p. 7. §. 3. n. 8.* Dion. *resol. mor. p. 2. tr. 2. miscel. resol. 9.* Tamb. *l. 3. in decal. c. 16. §. 5. n. 14.* ex ea ratione. Quia nemo se eximere potest auctoritate propria ab obligatione voti, nisi subrogando melius seu majorem compensationem; & commutatio in rem aequalem non secus ac dispensatio est actus jurisdictionis, adeoque nulli competit, nisi praelato habenti jurisdictionem ordinariam vel delegatam. Non tamen aequalitas ita rigide & scrupulose spectanda, ut certò de illa constare debeat praelato; cum difficillimum sit invenire aequalitatem mathematicam, sufficit proinde aequalitas moralis, qualis reputatur, quoties excessus manifestè non apparet. Unde etiam commutationem fieri posse in paulo minus; cum, quod parum distat ab aequalitate nihil distare videatur, & moraliter adhuc aequale sit. Docent Suar. *l. c. n. 9.* Laym. *l. c. c. 8. n. 24.* Azor. *l. c. c. 8. q. 6.* Sanch. *l. c. c. 50. n. 7.* Castrop. *l. c. n. 3.* quam etiam aequalitatem moralem inter tres quoque diversas rei prudens, spectata qualitate tum voventis, tum rei promissae & finis, ob quem factum votum, facile inveniet cujus proinde arbitrio haec commutatio relinquenda ut Laym. *n. 25.* Suar. *n. 21.* Lesf. *cit. c. 40. n. 109.* Castrop. *n. 4.* Sanch. *n. 6.*

3. Resp. Ad primum tertio: multò minus ob rationes *praeced. resp.* datas votum sine auctoritate superioris commutari potest in opus notabiliter minus bonum: quia tunc non est nuda commutatio, sed etiam intervenit dispensatio. Pirh. *h. t. num. 25.* cum Tamb. *l. c. n. 8.* & communi. Unde etiam pollens tantum facultate commutandi vota commutare non potest ea in minus bonum, sed tantum in aequale, factaque ab eo talis commutatio est nulla, nec liberat voventem ab obligatione prioris voti. Suar. *cit. c. 19. n. 14.* Nav. *l. 3. consilior. lit. de voto. conf. 19. in 2. edit.* Azor. *l. c. c. 18. q. 13.* & alii quos citat & sequitur Castrop. *cit. p. 17. n. 2.* ex ea ratione quòd ab obligatione voti praelatus nullus aliquid liberare possit, nisi quatenus vice Dei fungitur; utentes autem tantum facultate commutandi funguntur tantum vice Dei ad liberandum voventem à voti obligatione, subrogatà materia aequali. Estque haec potestas commutandi in minus potestatis dispensativa.

4. Resp. Ad primum quartò: in genere vota

com-

commutare potest Episcopus aliusve Prælati in voventem obtinens jurisdictionem quasi Episcopalem. Et quandoque ex privilegio Confessarius v.g. tempore Jubilæi, reservata tamen non nisi Papa. Et in genero omnes qui potestatem in iis dispensandi, sive ordinariam, sive delegatam habent. Castrop. *tr. 15. d. 2. p. 14. n. 4.* Lesf. *l. c. n. 108.* Laym. *cit. c. 8. n. 20.* Pont. *de mat. l. 8. c. 10. n. 3.* Sanch. *cit. l. 12. n. 9.* juxta *reg. 53. in 6. cui plus licet, utiqueliceret, quod minus est.* Quale quid est commutatio præ dispensatione; cum per eam voti obligatio non omnino tollatur, sed sub onere alterius materiæ subroganda. Quamvis, ut Castrop. *l. c. p. 16. n. 2.* citatis Cajet. *2. 2. q. 88. a. 12.* Covar. *de pactis p. 1. §. 3. n. 4.* Suar. *l. 6. c. 18. n. 7. & 8.* Laym. *l. c. n. 24.* spectata vocis proprietate & communi acceptione commentatio ad solam æqualem subrogationem non ad minorem extendatur.

2. Resp. Ad secundum: primò ad commutationem voti in evidenter melius, ubi ea non prohibetur, alia causa non requiritur, quam quod id sit DEO gratius. Secundò commutatio in rem æqualem à Prælato scienter absque omni causa facta est nulla; nemini enim concessa est potestas vota remittendi, sive per commutationem, sive per dispensationem, quia talis concessio foret irrationabilis. Barbof. *inc. 1. h. t. n. 4.* citatis aliis plurimis. Castrop. *l. c. p. 17. num. 4.* cum Suar. *l. c. cap. 20. num. 7.* Secus tamen est, ut iidem, si Prælati bona fide procederent, credens adesse causam, quia ipsa bona fides prælati est pro causa, & ne deus censeatur rigorosus exactor, quin etiam ubi prælati commutat votum in rem certè æqualem, iudicans probabiliter, vel etiam dubitans esse meliorem, nullam desiderari causam, tradit Sanch. *in Decal. l. 4. c. 49. n. 16.* apud Barbof. *l. c.* causæ verò ad hanc commutationem sufficientes sunt, quod votum editum ab impubere, quod rei executio jam minus expedita. Quod opus subrogatum cum majore fructu & consolatione peragendum speretur, quin & quævis causa rationalis, etiam major propensio voventis. Reiffenst. *h. t. n. 47.* Tertio multò magis multòque major causa requiritur ad commutationem in opus bonum notabiliter minus, qualis est gravis difficultas voventis in exequendo, ejusque fragilitas, aut periculum agendi contra votum, anxietas & scrupulositas ex voto priore proveniens, & universaliter omnes causæ sufficientes ad dispensandum; quippe ad quod requiruntur causæ graviore, quam ad commutandum; cum dispensatio sit totalis, commutatio verò particularis tantum extinctio obligationis. Reiffenst. *l. c.*

Quest. 895. Irritatio votorum quid sit, & quotuplex,

1. Resp. Ad primum: irritatio voti est obligationis ejusdem ablatio, facta per illum, qui potestatem in voventem, vel in materiam voti habet, pro cuius definitionis declaratione supponendum, dupliciter voventem in vovento dependere posse à voluntate alterius. Primò si voluntas voventis taliter subiecta sit alteri, ut nunquam censeatur se velle obligari, nisi sub tacita conditione, si alter consenserit, vel non repugnaverit. Quod contingere potest, vel ex natura & conditione intrinseca personæ voventis, quia ea integre alteri subiecta est, ut filius impubes patri, religiosus prælato, vel quia vovens citra talem subjectionem liberè hic

& nunc ita se subiecit alterius consensui & voluntati, ut nolit obligari, nisi quatenus alteri placitum est. Secundò dependere potest ab alterius voluntate quò ad materiam promissam; vel quia alter materiæ illius dominium aut administrationem habet, vel quia absque eo illam prohibere potest. Ita Castrop. *l. c. d. 2. pag. 1. num. 1.* juxta quæ

2. Resp. Ad secundum: Irritatio duplex est, una directæ & propriè talis. Quæ ex subiectione, quæ vovens subiecit alteri fit; & hæc respicit actum voventi, illumque de medio tollit, seu votum extinguit, absque eo, quòd reviviscat: estque irritatio ex hac subiectione personali proveniens actus non jurisdictionis, sed domini, quatenus superior ratione potestatis dominativæ habet jus, ne subditus obligetur aliter, quam pro suo consensu & voluntate. Altera indirecta & impropiè talis, quæ materiæ promissam respicit impediendo ejus executionem, quæ potius suspensio quam irritatio vocatur, utpote quæ per se non extinguit votum, sed obligationem illius suspendit, dum impedimentum durat; quo tempore cessat illius obligatio; quia cessat optitudo illud exequendi, sed hoc per accidens. Estque hæc irritatio proveniens ex subtractione materiæ aliquando actus jurisdictionis, tum spiritualis, dum Pontifex vel Episcopus materiam promissam prohibet, vel aliquid cum illius executione incompatible præcipit; Tum temporalis, dum Magistratus secularis simile quid præcipit. Quandoque est actus domini, tum propriè, tum impropiè talis, quando herus ob jus, quod habet famulo imperandi, vel habens potestatem dominativam talem materiam non vult subijci voto, vel ex potestate dominativa præcipit aliquid incompatible cum executione. Castrop. *l. c. num. 2. & 3.* Porrò in eo, num potestas hæc irritandi vota ex jure naturali, an ex jure positivo pontificio ortum habeat in hoc non ita consentiunt AA. prius docent Sotus *l. 7. de just. quest. 3. a. 1.* Azor. *l. c. cap. 17. quest. 3.* Suar. *Tom. 2. de relig. l. 6. de voto c. 6. num. 2. & 3.* Sayr. *in cla. reg. l. 6. cap. 10. n. 7.* & alii apud Castrop. *num. 4.* eò quòd filius patri, servus domino, religiosus prælato naturaliter subijciuntur, in qua subiectione fundatur potestas irritandi vota. Posterius nihilominus tenet Castrop. *l. c.* & quidem de potestate irritandi indirecta, utpote quæ ex jurisdictione jure positivo concessa, vel ex dominio jure gentium introducto, id manifestum ait. De potestate quoque irritandi directæ id probat discurrendo per singulas personas, quibus ea competit. quem vide.

Quest. 896. Ad quæ vota extendat vel non extendat se potestas irritandi,

1. Resp. Primò extendit se ad sequentia, de quibus magis dubitari poterat. Primò ad vota interna non manifestata. Nihil enim obstat, quò minus ea facta superiori displiceant, isque dicere possit subdito suo religioso: si hoc vel illud votum fecisti, nolo te esse obligatum, seu irritò illud. Et licet is circa actus internos sibi incognitos jurisdictionem præceptivam & punitivam exercere nequeat, nil tamen vetat, quin jurisdictionem deobligatoriam circa illos exercent; cum aliud sit onus imponere, aliud ab eo liberare, ad quod posterius nulla in specie requiritur cognitio: Ita Vasq. *1. 2. d. 160. c. 4. n. 17.* Suar. *l. c. c. 17. n. 8.* Sanch. *l. 4. c. 24. n. 40.* Castrop. *l. c. p. 3. §. 1. n. 1.*

00002

Secun-